

FIZJOTERAPIA PACJENTÓW ONKOLOGICZNYCH W WIEKU 9-13 LAT

mgr Przemysław Kaczmarek
mgr Paulina Trojan-Kaczmarek

Rehabilitacja ruchowa w postaci ćwiczeń fizycznych, została wprowadzona do ogólnych zaleceń dla pacjentów onkologicznych stosunkowo niedawno. Wcześniej wskazywano na wątpliwy wpływ aktywności fizycznej, związany z negatywnymi konsekwencjami, takimi jak znaczące osłabienie odporności, zwiększone obciążenie układu sercowo-naczyniowego czy kostnego; co miało przyczynić się do ogólnego pogorszenia stanu zdrowia pacjenta. W aktualnym modelu leczenia, aktywność fizyczna stanowi nie tylko dopełnienie, lecz ważny aspekt procesu leczenia związany zarówno ze sferą fizyczną, jak i psychiczną.

U ponad 70% wszystkich pacjentów onkologicznych, odnotowuje się powikłania w postaci ogólnej apatii, bezsenności, obniżenia nastroju, odczuwania ogólnego zmęczenia i niechęci do kontynuowania leczenia. Jest to problem, który w szczególności widoczny jest wśród dzieci i młodzieży. Sposobem wzbudzenia motywacji u pacjentów, niejednokrotnie bywa wprowadzenie regularnej aktywności fizycznej, która oprócz poprawy siły mięśniowej, przeciwdziałaniu skutkom operacji itp., wpływa również na ogólną poprawę samopoczucia, dającą możliwość pokonywania własnych barier i wiarę we własne umiejętności. W ujęciu biochemicznym, istotnym atutem regularnej aktywności fizycznej, jest produkcja hormonów szczęścia, czyli endorfin, które mogą dawać poczucie sprawności, niezależności, bezpieczeństwa, zmniejszając ryzyko wystąpienia depresji czy lęku. W dużym stopniu poprawia się również samoocena, kontrola negatywnych uczuć, a coraz lepsze wyniki sprawności, wydolności i siły mięśniowej, pozytywnie nastawiają na dalsze etapy leczenia.

Poprawnie dobrany zestaw ćwiczeń powinien być holistycznie ukierunkowany zarówno na wzmocnienie siły mięśniowej, na pracę mięśni oddechowych, na poprawę ogólnej wydolności oraz stopniowe przywracanie ogólnej sprawności. Istotny jest również cel prowadzonych ćwiczeń oraz etap leczenia – przedoperacyjny bądź pooperacyjny. W zależności od przebiegu choroby i etapu leczenia, ćwiczenia powinny być dobrane tak, by nie stanowiły nadmiernego obciążenia dla organizmu. Celem ćwiczeń wykonywanych przedoperacyjnie, jest przygotowanie pacjenta do zabiegu. Obejmują one aktywności poprawiające funkcjonowanie układu krążenia, układu oddechowego i układu ruchu. Wielokrotnie obserwuje się zależność pomiędzy przedoperacyjnym poziomem sprawności fizycznej pacjenta, a przebiegiem rekonwalescencji i szybkością powrotu do aktywności. Ważną rolę odgrywa przedoperacyjne wykonywanie ćwiczeń oddechowych, ponieważ w sposób znaczny zmniejszają one ryzyko występowania pooperacyjnego zapalenia płuc.

Ćwiczenia pooperacyjne obejmują ćwiczenia głównie przeciwwzkrzepowe, oddechowe oraz ogólnousprawniające. Mają one na celu zwiększenie masy mięśniowej, zapobieganie zanikom mięśniowym, poprawę funkcjonalną, poprawę funkcji stawów (ruchomości i elastyczności), poprawę perystaltyki jelit, poprawę ogólnej sprawności, zmniejszenie ryzyka wystąpienia infekcji układu moczowego oraz – poprzez ćwiczenia osiowego obciążenia kości – poprawę mineralizacji kości. Ćwiczenia fizyczne stanowią również profilaktykę pooperacyjnego występowania wad postawy, takich jak np. skoliozy, które mogą się tworzyć wtórnie w wyniku rozległych blizn i bliznowców pooperacyjnych, co wpływa dysfunkcyjnie na układ mięśniowy i ogólną biomechanikę ciała. Wczesna diagnostyka, określenie wady postawy u dziecka i poprawne dobranie ćwiczeń korekcyjnych, jest kluczowym czynnikiem do pełnego wyprowadzenia i skorygowania postawy ciała.

Konspekt ten przedstawia tylko niektóre ćwiczenia dedykowane dzieciom z chorobami onkologicznymi. Intensywność, czas, liczbę powtórzeń, czy serii należy dostosować indywidualnie do aktualnego stanu zdrowia dziecka. Na początku muszą być one prowadzone pod kontrolą i za zgodą lekarza prowadzącego.

Cel:

Mobilizacja kręgosłupa lędźwiowego wraz z wzmocnieniem mięśni brzucha i pośladków.

Etapy ćwiczenia:

- połóż się na plecach,
- kolana ugięte stopy oparte o podłogę, stopy złączone,
- ramiona odwiedzone do kąta 70-90 stopni,
- obróć tułów tak aby przenieść złączone kolana na jedną stronę, jeżeli jest taka możliwość, połóż je na podłodze,
- następnie napnij mięśnie pośladków i brzucha i wróć do pozycji wyjściowej,
- powtórz ćwiczenie, przekładając kolana na drugą stronę.

Powoli i płynnie przenoś złączone kolana na prawą i lewą stronę, stopy złączone cały czas spoczywają na podłodze, nie odrywamy ich od ziemi. Pamiętaj aby barki i kręgosłup piersiowy nie odrywał się od podłogi, pamiętaj o oddychaniu.

ĆWICZENIE 2

Cel:

Ćwiczenie oddechowe, zwiększenie pojemności płuc oraz wzmacniające mięśnie antygravitacyjne-posturalne. Zwiększenie wydolności krążeniowo-oddechowej.

Etapy ćwiczenia:

- stań w lekkim rozkroku, piłkę trzymaj oburącz przed sobą,
- unieś piłkę nad głowę z jednoczesnym wdechem nosem, oraz wspięciem się na palce stóp,
- opuść piłkę, wykonując skłon (piłka dotyka ziemi) z jednoczesnym wydechem ustami, powrót do pozycji wyjściowej.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

Jest to wymagające ćwiczenie oddechowe, pamiętaj aby nie doszło do hiperwentylacji czyli objawów takich jak: zimne poty, mroczki w polu widzenia, zaburzenia równowagi, słabość.

ĆWICZENIE 3

Cel:

Ćwiczenie wzmacniające mięśnie obręczy barkowej.
Wzmocnienie mięśni ramion i stabilizujących łopatki.

Etapy ćwiczenia:

- stań w lekkim rozkroku na środku taśmy,
- chwyć oba jej końce taśmy i opleć nią dłonie, ręce wzdłuż tułowia,
- napinaj taśmę unosząc ręce przodem w górę,
- następnie powolny powrót do pozycji wyjściowej, ręce opuść wzdłuż tułowia.

Podczas wykonywania ćwiczenia ściągnij łopatki, patrz się przed siebie (głowa jest przedłużeniem kręgosłupa), pamiętaj o oddechu.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

ĆWICZENIE 4

Cel:

Ćwiczenie wzmacniające mięśnie obręczy barkowej.
Wzmocnienie mięśni ramion i stabilizujących łopatki.

Etapy ćwiczenia:

- stań w lekkim rozkroku na środku taśmy,
- chwyć oba końce taśmy i opleć nią dłonie, ręce wzdłuż tułowia,
- napinaj taśmę unosząc ręce bokiem w górę,
- następnie powolny powrót do pozycji wyjściowej, opuszczając ręce przodem.

Podczas wykonywania ćwiczenia ścięgnij łopatki, patrz się przed siebie (głowa jest przedłużeniem kręgosłupa), pamiętaj o oddechu.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

ĆWICZENIE 5

Cel:

Ćwiczenie równoważne, wzmacniające mięśni głębokie posturalne. Poprawienie kontroli równowagi, wzmocnienie mięśni głębokich kręgosłupa.

Etapy ćwiczenia:

- stań obiema nogami na poduszce,
- wykonaj przysiad z jednoczesnym zgięciem rąk przodem w górę do konta ok. 90°,
- wróć do pozycji wyjściowej.

Podczas wykonywania ćwiczenia można przyjąć pewne etapy adaptacji. Początkowo można wykonywać tylko niewielki przysiad dla pomocy utrzymania równowagi, druga osoba np. rodzic może trzymać ćwiczone dziecko za ramiona.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

ĆWICZENIE 6

Cel:

Ćwiczenie równoważne, wzmacniające mięśni głębokie posturalne kręgosłupa oraz pośladków. Poprawienie kontroli równowagi, wzmocnienie mięśni głębokich kręgosłupa.

Etapy ćwiczenia:

- połóż się na plecach, kolana ugięte, stopy oparte na poduszce sensomotorycznej, ręce wzdłuż tułowia,
- napnij mięśnie brzucha i pośladków, unieś miednicę do góry,
- utrzymaj pozycję 3 s.,
- powrót do pozycji wyjściowej.

Pamiętaj o prawidłowym oddychaniu. Jeżeli w późniejszym okresie to ćwiczenie będzie zbyt łatwe, możesz podczas utrzymywania pozycji z miednicą w górze wyprostować również jedno kolano, unosząc stopę do góry zostawiając tym samym na poduszce sensomotorycznej tylko jedną stopę.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

ĆWICZENIE 7

Cel:

Wzmocnienie mięśni posturalnych, głębokich mięśni kręgosłupa. Profilaktyka wad postawy.

Etapy ćwiczenia:

- usiądź na piłce, kolana ugięte, stopy oparte o podłogę,
- w dłoniach chwyć elastyczną taśmę,
- unieś raz jedno, raz drugie kolano do góry odrywając stopę od ziemi jednocześnie rozciągając skośnie w górę elastyczną taśmę – unosząc ramię do góry po stronie przeciwnej do unoszonego kolana, drugą rękę trzymaj nisko na piłce,
- wytrzymaj w pozycji rozciągnięcia taśmy 2-3 sekundy,
- powoli z wydechem wróć do pozycji wyjściowej.

Staraj się wykonywać to ćwiczenie płynnie i dynamicznie, zachowując prawidłową postawę: ściągnięte łopatki i napięte mięśnie brzucha.

ĆWICZENIE 8

Cel:

Wzmocnienie mięśni odwodźcicieli nóg, pośladków oraz obręczy barkowej.

Etapy ćwiczenia:

- usiądź wygodnie na krześle, chwyć elastyczną taśmę,
- elastyczną taśmę umieść pośrodku obu goleni pod kolanami, następnie przeciągnij ją pod udami, po obu stronach na zewnątrz, końce taśmy skrzyżuj przed miednicą pomiędzy nogami i trzymaj w rękach,
- końce taśmy ułóż na wewnętrznej stronie ręki i okręć dookoła dłoni, tak aby sama zamocowała się na dłoniach bez konieczności zamykania ręki w pięści,
- podczas wdechu, wyprostuj ręce w górę na skos, dłonie otwarte, kciuki odwiedzone, łopatki ściągnięte do kręgosłupa, mostek wysunięty do góry i do przodu,
- podczas wznosu ramion, odwiedź również nogi do rozciągnięcia taśmy,
- wytrzymaj w tej pozycji 2-3 s., następnie wróć do pozycji wyjściowej.

Podczas wykonywania ćwiczenia pamiętaj o głębokim wdechu.

ĆWICZENIE 9

Cel:

Wzmocnienie mięśni tułowia, zachowanie prawidłowej postawy ciała. Wyprostna stabilizacja kręgosłupa oraz wzmacnianie mięśni obręczy barkowej.

Etapy ćwiczenia:

- usiądź wygodnie na piłce rehabilitacyjnej,
- oburącz chwyć taśmę przywiązaną do nogi stołu lub poręczy (przy ziemi),
- przy pozycji wyjściowej, ręce wyprostowane trzymają taśmę, kciuki skierowane do wewnątrz,
- podczas wdechu rozciągnij taśmę uginając stawy łokciowe oraz utrzymuj odwiedzone ramiona od tułowia pod kątem 90 stopni, kciuki skierowane się za głowę,
- utrzymaj postawę 3 s.,
- podczas wydechu wróć do pozycji wyjściowej.

Pamiętaj o prawidłowym oddechu. Podczas rozciągania elastycznej taśmy, ściągnij również łopatki do kręgosłupa.

Waga

Cel:

Poprawa stabilności tułowia w pozycji siedzącej na piłce rehabilitacyjnej.

Etapy ćwiczenia:

- usiądź na piłce rehabilitacyjnej,
- elastyczną taśmę zawiąż na stopach i trzymaj oburącz,
- podczas wydechu napnij mięśnie pośladków i brzucha oraz rozciągnij elastyczną taśmę, unosząc ramiona za głowę, palce stóp wyprostuj, pięty wciśnięte w podłogę, miednica i pośladki nieco przetoczone do przodu na piłce,
- utrzymuj postawę ok 3 s.,
- podczas wydechu wróć do pozycji wyjściowej.

Pamiętaj o prawidłowym oddechu. Naprzemiennie pochylaj górną część ciała do przodu i tyłu rozciągając elastyczną taśmę, pośladki przetaczają się tym samym do przodu i do tyłu, kręgosłup i głowę trzymaj prosto. Ruch powinien odbywać się w biodrach celem przetoczenia pośladków oraz ramionach celem rozciągnięcia taśmy.

Mostek na piłce rehabilitacyjnej

Cel:

Wzmocnienie mięśni antygravitacyjnych, posturalnych.

Etapy ćwiczenia:

- połóż się na plecach, ramiona wzdłuż tułowia położone swobodnie na ziemi,
- nogi wyprostowane, stopy oparte o piłkę rehabilitacyjną,
- podczas wdechu, napnij mięśnie pośladków i kręgosłupa oraz unieś miednicę nieco do góry, tak aby oderwać pośladki od ziemi, jednocześnie utrzymując równowagę i stabilną pozycję tak aby nogi nie spadły z piłki,
- wytrzymaj 2-3 s.,
- podczas wydechu opuść miednicę do pozycji wyjściowej.

Pamiętaj o regularnym oddechu. Dla utrudnienia, podczas uniesionej miednicy, oderwij ręce od podłoża i połóż je na brzuchu, tym samym zmniejszysz pole podstawy kontaktu ciała z podłożem i trudniej będzie utrzymać stabilną pozycję.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

Ćwiczenie rozciągające mięśnie klatki piersiowej

Cel:

Zapobieganie protrakcji głowy i barków oraz wadom klatki piersiowej.

Etapy ćwiczenia:

- przyjmij pozycję niską Klappa (siad na piętach z wyciągniętymi, położonymi na podłodze rękoma),
- elastyczną taśmę trzymaj oburącz,
- wykonuj wymachy (unoszenie) na przemian prawą i lewą ręką do rozciągnięcia elastycznej taśmy.

Podczas wykonywania tego ćwiczenia pamiętaj o oddechu, nie odrywaj pięt od pośladków oraz utrzymuj kręgosłup w jednej linii – podnosząc rękę do góry nie wykonuj kompensacyjnej rotacji kręgosłupa.

15x
POWTÓRZEŃ

30
SERIE

LISTA OŚRODKÓW ONKOLOGICZNYCH NA TERENIE CAŁEJ POLSKI

Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny im. Ludwika Zamenhofa w Białymstoku

ul. Jerzego Waszyngtona 17
15-274 Białystok
Klinika Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Szpital Uniwersytecki im. Antoniego Jurasza

ul. Marii Skłodowskiej – Curie 9
85-094 Bydgoszcz
Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii

Zespół Szpitali Miejskich w Chorzowie

ul. Truchana 7
41-500 Chorzów
Oddział Hematologii i Onkologii Dziecięcej

Uniwersyteckie Centrum Kliniczne

ul. Dębinki 7
80-952 Gdańsk
Klinika Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka im. Jana Pawła II

ul. Medyków 16
40-752 Katowice
Klinika Onkologii, Hematologii i Chemioterapii

Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach

ul. Artwińskiego 3a
25-734 Kielce
Oddział Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie

ul. Wielicka 265
30-663 Kraków
Klinika Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie

ul. Chodźki 2
20-093 Lublin
Klinika Hematologii, Onkologii i Transplantologii Dziecięcej

Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

ul. Sporna 36/50
91-738 Łódź
Klinika Pediatrii, Onkologii, Hematologii i Diabetologii

Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. prof. dr Stanisława Popowskiego w Olsztynie

ul. Żołnierska 18 a
10-561 Olsztyn
Oddział Kliniczny Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

ul. Szpitalna 27/33
60-572 Poznań
Klinika Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatricznej

Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 im. św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie

ul. Lwowska 60
35-301 Rzeszów
Klinika Onkohematologii Dziecięcej

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 PUM im. Tadeusza Sokołowskiego w Szczecinie

ul. Unii Lubelskiej 1
71-252 Szczecin
Klinika Pediatrii, Hemato-Onkologii i Gastroenterologii Dziecięcej
Klinika Pediatrii i Onkologii Dziecięcej

Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”

Al. Dzieci Polskich 20
04-730 Warszawa
Klinika Onkologii

Samodzielny Publiczny Dziecięcy Szpital Kliniczny w Warszawie

ul. Żwirki i Wigury 63 A
02-091 Warszawa
Klinika Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Instytut Matki i Dziecka

ul. Kasprzaka 17 a
01-211 Warszawa
Klinika Onkologii i Chirurgii Onkologicznej Dzieci i Młodzieży

Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza – Radeckiego

ul. Borowska 213
50-556 Wrocław
Ponadregionalne Centrum Onkologii Dziecięcej “Przyłądek Nadziei”
Klinika Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. S. Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

ul. 3-go Maja 13-15
41-800 Zabrze
Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii Dziecięcej

O PROJEKCIE

Projekt „Wielkopolska Onkologia Dziecięca – Wielkopolski Program Profilaktyczny w zakresie onkologii dziecięcej”, realizowany jest od 1 marca 2018r., przez Fundację Pomocy Dzieciom z Chorobami Nowotworowymi we współpracy ze Szpitalem Klinicznym im. Karola Jonschera w Poznaniu, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa wielkopolskiego na lata 2014-2020. Powstał z inicjatywy lekarzy Kliniki Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatrycznej UM w Poznaniu.

Projekt...

- ma za zadanie ograniczać zdrowotne i społeczne skutki późnego wykrycia chorób nowotworowych u dzieci i młodzieży, z terenu woj. wielkopolskiego,
- skupia się na edukacji zdrowotnej, w zakresie profilaktyki oraz wiedzy na temat wczesnych objawów chorób nowotworowych u dzieci i młodzieży,

ponadto:

- w jego zakresie, prowadzone są działania wspierające leczenie onkologiczne, polegające na specjalistycznych konsultacjach w zakresie: psychologii, neurologopedii, rehabilitacji, terapii integracji sensorycznej, diety oraz doradztwa zawodowego,
- wykonywane są badania histopatologiczne u dzieci, a także niestandardowe badania genetyczne – u pacjenta i jego otoczenia,
- po zakończeniu leczenia, prowadzone są działania, mające na celu zapewnienie jak najwyższej jakości życia, poprzez dalsze wsparcie specjalistyczne oraz monitorowanie późnych powikłań leczenia onkologicznego w dzieciństwie, ich profilaktykę, a w razie potrzeby, również ich leczenie.

Program skierowany jest do:

- dzieci i młodzieży do 18 roku życia oraz ich rodziców lub opiekunów,
- lekarzy rodzinnych i pediatrów,
- pracowników POZ (w szczególności do pielęgniarek i położnych),
- pracowników instytucji pomocy społecznej, psychologów, terapeutów,
- pracowników placówek edukacyjnych (nauczycieli, pedagogów, dyrektorów),

z terenu województwa wielkopolskiego.

Więcej informacji o projekcie:

www.wielkopolskaonkologiadziecieca.pl

Realizatorzy programu

Fundacja Pomocy Dzieciom z chorobami Nowotworowymi w Poznaniu

Powstała 28 grudnia 1992 roku i od tej chwili działa nieprzerwanie. Jej założycielami byli rodzice dzieci zmagających się z chorobą nowotworową. Ich doświadczenie, wiedza praktyczna oraz towarzyszący jej ogrom uczuć i cierpliwości od lat pomagają kolejnym dzieciom i ich rodzicom zmagać się z trudnymi momentami choroby.

W skład Fundacji wchodzi także grupa wolontariuszy. Bezinteresownie zajmują się oni organizowaniem dzieciom czasu spędzanego na oddziałach onkologicznych. Ich działalność jest także realizacją celów statutowych Fundacji.

Celem Fundacji jest organizowanie wszechstronnej pomocy dzieciom z chorobami nowotworowymi, a w szczególności:

- organizowanie pomocy finansowej dla specjalistycznego leczenia dzieci,
- pomoc rodzinom dzieci dotkniętych chorobami nowotworowymi,
- promocja i organizacja wolontariatu,
- działanie na rzecz dzieci niepełnosprawnych,
- pomoc i wsparcie psychologiczne dla dzieci dotkniętych chorobą nowotworową oraz ich rodzin,
- działalność w zakresie ochrony i promocji zdrowia.

Więcej informacji o Fundacji:

www.fundacijapomocydzieciom.com.pl

Szpital Kliniczny im. Karola Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Szpital jest jedyną w Wielkopolsce wysokospecjalistyczną placówką opieki zdrowotnej, która na bazie 13 klinik pediatrycznych, między innymi Kliniki Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatrycznej oraz zespołu Poradni Przeszpitalnych, w tym Poradni Onkologicznej, prowadzi kompleksową diagnostykę i leczenie u dzieci i młodzieży, obejmujące również diagnostykę i leczenie chorób nowotworowych. Poza działalnością kliniczną, Szpital prowadzi działalność dydaktyczną i naukową.

Szpital dokłada wszelkich starań, aby w procesie leczenia wykorzystywane były najnowsze, sprawdzone osiągnięcia medyczne. Pracownicy Szpitala stale biorą udział w poszukiwaniu coraz skuteczniejszych metod diagnostyczno-leczniczych. Na bazie Szpitala w 1982 r. powstał pierwszy w Polsce ośrodek kompleksowego leczenia chorób nowotworowych u dzieci, a w 1989 r., pierwszy w Polsce dziecięcy oddział transplantacji szpiku.

Pracownicy Szpitala, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem ze studentami Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, kształcą kolejne pokolenia lekarzy, stomatologów, pielęgniarek, diagnostów medycznych i rehabilitantów.

Więcej informacji o Szpitalu:

www.skp.ump.edu.pl

Notatki

ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W PROJEKCIE!

Przystępując do Projektu „**Wielkopolska Onkologia Dziecięca**
– **Wielkopolski Program Profilaktyczny w zakresie onkologii dziecięcej**”,
zyskujecie Państwo bezpłatne wsparcie i pomoc naszych specjalistów.

Proponujemy:

- wsparcie terapeutów integracji sensorycznej,
- wsparcie neurologopedyczne,
- wsparcie rehabilitacyjne,
- wsparcie dietetyczne,
- wsparcie psychologiczne,
- wsparcie doradcy zawodowego.

**Ze wsparcia można skorzystać
na terenie Szpitala Klinicznego im. Karola Jonschera
Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu**

**Do udziału w projekcie
zapraszamy mieszkańców woj. wielkopolskiego**

**Wsparcie udzielane jest pacjentom onkologicznym w wieku
od 0 do 18 roku życia oraz osobom z ich najbliższego otoczenia**

Więcej informacji na temat powyższego wsparcia oraz niezbędne dokumenty,
znajdziecie Państwo na naszej stronie:

www.wielkopolskaonkologiadziecieca.pl

Wielkopolska Onkologia Dziecięca

Wielkopolski Program Profilaktyczny
w zakresie onkologii dziecięcej

ISBN 978-83-962240-3-3

9 788396 224033

Rzeczpospolita
Polska

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Beneficjent:

Fundacja Pomocy Dzieciom
z Chorobami Nowotworowymi w Poznaniu

Partner:

SZPITAL KLINICZNY
IM. KAROLA JONSCHERA
Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego
W POZNANIU

Autorzy treści: mgr Przemysław Kaczmarek, mgr Paulina Trojan-Kaczmarek
Projekt graficzny: Expansja Advertising